

Avšak i ty přes svou „radikálnost“ jsou již průhledné pro masy zoufalých „středních vrstev“. Vidí, že titíž lidé, kteří je chtějí jakoby zachraňovat, jsou těmi, kteří je uvrhli do mizérie.

Dá Levá fronta správnou odpověď na jejich otázku? Dovede zorganizovat jejich nespokojenost nejen proti jejich mizernému postavení, nýbrž i proti kulturní reakci (která právě zhoršuje také jejich ekonomické postavení!), ukáže jim pod vedením dělnické třídy, pod vedením její jediné strany cestu z tohoto bludiště? Ukáže jim cestu do nové společnosti? Ukáže jim příklad Sovětského svazu? Bude organizovat jejich odpor? Dělat to, je ona správná základní linie Levé fronty.

Tohle je nyní nejdůležitější anketa Levé fronty. Anketa, která se týká tisíců existencí. Toto slovo musilo být řečeno. Doufám, že i soudruh St. K. Neumann, o kterém jsem předsvědčen, že svůj článek myslil naprosto upřímně — mne pochopí. Otevřte okna! Čerstvý vzduch do Levé fronty! Čtenáři a členové mají slovo!

Nejsem si tím docela jist, zdá se mi však, že v polemice soudruha Bareše s mým názorem na nezávislost Levé fronty na komunistické straně mohlo by jít toliko o nedorozumění.

Řekl-li jsem, že Levá fronta je a zůstane nezávislou na komunistické straně a na změnách v jejím nitru, nemohl jsem tím jistě myslit, že Levá fronta by nebyla a neměla být v kladném a přímém poměru k dělnické třídě a jejímu předvoji, nýbrž, maje na mysli účel Levé fronty a opíraje se o desetileté zkušenosti s KSČ, chtěl jsem tím říci, že Levá fronta musí zůstat sdružením lidí, kteří marxisticky (a ovšem i leninsky) myslí a cítí, a lidí, kteří se tomu chtějí naučit, aniž však chtějí slepě přísahat na každý dočasný kurs dočasného vedení komunistické strany, aniž chtějí ze svého středu vylučovat soudruhy v detailech různě smýšlející. Neboť kdyby Levá fronta neměla být sdružením takových sil „různé provenience a různého naladění“, byla by zbytečná, ba nemožná, poněvadž by musila být složena jen z pravověrných členů strany, kteří však nemají vůbec práva k takovému sdružení vedle strany a bez dovolení strany. Vždyť ani sám jako vyloučený člen strany nemohl bych být předsedou Levé fronty a redaktorem tohoto časopisu.

Své stanovisko ke straně vyslovil jsem v předmluvě k brožuře Krize národa: „Nepovažuji-li v této chvíli za nutné nebo užitečné, abych byl komunistou matrikovaným, neznamená

to, že jsem zatoužil po společnosti likvidátorů, trockistů nebo „jílkovců“...: zůstal jsem a zůstanu komunistou, jemuž strana je vždy bližší než jakákoliv individuální nechuť nebo kterákoliv mimostranická opozice.“ To je pro mne stanovisko zásadní, poněvadž opravdu nevidím v této dějinné chvíli prospěšnost toho, hádají-li se zkosnatělí teoretikové o každé slovo z hlediska dialektického materialismu, nebo podkopávali se síla a prestiž strany klikáním a formováním mimostranických opozic.

Na druhé straně však jsou fakta silnější než vůle. V komunistických stranách jsou rozpory, které vyplývají ovšem z objektivních změn ve třídních poměrech a z různé schopnosti komunistických vůdců a ideologů na ně reagovat. A lidé, kteří se chtějí naučit marxisticky myslet, nedocílí toho ovšem biflováním, nýbrž na podkladě znalostí teoretických právě také seznamováním se s podstatou těchto rozporů, o nichž ostatně stále slyší a jež jako myslící lidé jistě by rádi pochopili. Soudruh Bareš mi přiznává, že toho nedosáhnou slepou vírou v agitační šlágry toho nebo onoho směru, nýbrž jen skutečným studiem. Stojíce například před rozpory Bucharin-Stalin-Trockij, nemohou se spokojit tím, že si přečtou, jak jedni druhým vytýkají oportunistus, likvidátorství, kontrarevolučnost, nýbrž budou chtít proniknout trochu hlouběji a učinit si vlastní úsudek. Co z toho pojde, bude i důsledkem jejich komunistické zralosti, avšak právo na vlastní úsudek jim nemůžeme vzít, zejména jsou-li vázáni disciplínou jako příslušníci strany.

Ještě zřetelnější je věc, jde-li jen o poměry v Československu. Zde myslící komuniste je ve stranických rozporech odkázán na svůj úsudek mnohem více než soudruh v Moskvě, poněvadž neměli jsme u nás dosud komunistických osobností úplně přesvědčujících a vzbuzujících neochvějnou důvěru, na kterou bylo by možno spolehnout se ve věcech, o nichž člověk nechce nebo nemůže samostatně myslet. Naši vůdcové a ideologové šli jeden za druhým do Moskvy a jeden za druhým se vraceli z tohoto fóra s pětkou. Triviálně řečeno: Víím-li, že

bych byl pohořel, kdybych byl všecko vsadil na kartu Šmeralovu, víím-li, že bych byl stejně pohořel, kdybych byl vsadil na kartu Neurathovu nebo Jílkovu, kde mám záruku, že nepohořím, vsadím-li např. na kartu Guttmannovu? V Československu může myslící člověk, který nechce být klátící se třtinou, hledat takovou záruku jen ve svém vlastním informovaném úsudku.

A tak myslím, že právě v Československu má být Levá fronta sdružením lidí, kteří nezávisle na názorech toho nebo onoho soudruha, jsoucího právě u vešla ve straně, ovšem ale i se zřetelem k těmto názorům, učí se navzájem marxisticky a leninsky myslet a nabyté zkušenosti propagují přednáškami, diskusemi a polemikami především do takzvaných vrstev středních. Nikoli však jako stolní společnost nebo nějaká nezávislá strana socialistická, nýbrž jako myslící živel marxistický mezi dělnickou třídou a maloměšťáctvem, jehož schopnější část chce ideologicky podchytit.

Nejde také o akademickou škatulku pro scholastické diskuse, třebaže takový proud jistě existuje ve straně i mimo stranu mezi soudruhy akademicky vzdělanými. Nechceme sporů a hádek o chlup. Nejde také o umělou líheň marxistických teoretiků, cizích dělnické třídě, třídnímu boji a revoluční dialektice, nechceme marxistické ideologie měšťácké, před kterou už Lenin správně varoval. Marxistická nauka je ovšem odraz skutečnosti, avšak uspořádaný odraz skutečnosti zdánlivě chaotické, uspořádaný dialektikomaterialistickou metodou, bez níž nemůže být marxisty a komunisty opravdu přesvědčeného. Největším zlem českého hnutí a hlavní příčinou jeho četných nezdarů a kozelců je nedostatek tradice dialektikomaterialistického myšlení, ty' idealistické škraloupky na našem duchu, o nichž jsem mluvil v tomto časopisu minule. Marxismus nedá se ovšem nabiflovat, avšak marxistickému myšlení nutno se učit: potřeby a zkušenosti z denního třídního boje proletářského neřeknou mnoho, neřeknou hlavně to pravé a potřebné tomu, kdo jich nedovede dialektikomaterialistickou metodou analyzovat a uspořádat. Rozumím-li

soudruhu Barešovi dobře, hlásá jakýsi nebezpečný primitivismus, který by neprospěl ani straně, ani českému marxismu, a ocítá se sám v povážlivé blízkosti dnešních „marxistů“ sociálně demokratických, zúžuje-li marxismus na pouhou ekonomickou teorii, vyrůstající z třídního boje: marxismus je také světový názor a metodologie pro poznání veškeré skutečnosti. Nemám rozhodně jeho strachu z vědění, naopak, bojím se nevědomosti, avšak Levá fronta je proto frontou levou, že marxistické vědění chce šířit a usměrňovat v zájmu proletariátu a sociální revoluce, a nikoli jako akademickou disciplínu. Proto nemám ani strachu, že Levá fronta stane se koncentračním táborem nějakých „spasitelů“, kterých ostatně nikde nevidím: vidím jen, upřímně se přiznávám, soudruhy různě smýšlející, jedny lépe, druhé hůře. U oněch rád se počuť, s těmito si rád zapolemizují; nic neutrpí škody, vyslechneme-li se navzájem před myslící veřejností.

Pokud jde o základní linii Levé fronty, dává jí soudruh Bareš obsah, který je nad účel, možnost a síly Levé fronty. Nechce nic menšího, než aby pod vedením komunistické strany zorganizovala nespokojené střední vrstvy. Mluví nejen o studentech, nýbrž i o maloobchodnících a malých živnostnících, o tisících „bloudících s nářkem v pralese“. Tohle si snad soudruh Bareš přece jen řádně nerozmyslil. Snímá břemeno ohromného úkolu z beder strany stále ještě silné a předává je bedrům malého sdružení intelektuálů (nikoli sekretářů), které jeho tíhou bylo by prostě rozdrveno. Což opravdu nepochopil smyslu Levé fronty?

Řeknu soudruhu Barešovi jen ještě jedno: Komunistická strana za celou dobu své existence učinila pro marxistickou propagandu a rozvoj dialektickomaterialistického myšlení u nás pramálo. Měla tu a tam dobrou vůli, avšak její metody byly byrokratické a přemnoho zůstalo jen na papíře. Dnešnímu vedení náleží aspoň ta zásluha, že Rudé právo přestalo být časopisem maloměšťáckým (neříkám tím, že je úplně vyhovujícím orgánem ústředním) a že je vydávána Tvorba (žel, často málo srozumitelná vinou špatných překladů a přečet-

ných chyb). Levá fronta učinila by dosti, kdyby tento nedostatek aspoň částečně napravila. Dopřejte jí tedy její svobody a organizační nezávislosti, nedávejte jí úkolů, na něž nestačí, pro něž nevznikla a které jsou povinností strany.